

Nieuwsbrief 1

Intro

Met deze eerste nieuwsbrief willen we na drie jaar neerlandistiek in Tbilisi een kort overzicht geven van onze ervaringen en toekomstplannen.

Ontstaansgeschiedenis

DNT_Docentschap Nederlands Tbilisi

In 1999 heeft de 'Ilya Chavchavadze Tbilisi State University of Language and Culture' (TULC) het docentschap Nederlands met open armen ontvangen. Met de steun van de Nederlandse Taalunie - de Belgisch-Nederlandse intergouvernementele organisatie die de Nederlandse taal en cultuur in binnen- en buitenland steunt - heeft het docentschap er een eigen lesruimte ingericht.

Nederlands is er vanaf het eerste college de voertaal. Het docentschap Nederlands heeft een eclectisch programma samengesteld dat ernaar streeft de student zoveel mogelijk uit te dagen met de studie van de Nederlandse en Vlaamse cultuur. Tot het arsenaal van de docent behoren zowel het vertrouwde boek, als video- en audiomateriaal en nieuwe leermiddelen zoals internet en cd-rom.

2002 was het afstudeerjaar voor de Georgische studenten Nederlands die er vanaf het eerste uur bij waren. Het docentschap Nederlands maakt deel uit van een wereldwijd net van meer dan 300 docentschappen 'extra muros' of docentschappen die buiten het Nederlandse taalgebied liggen.

TULC

Zoals alle onderwijsinstellingen in de postsovjeregio bevindt onze universiteit zich ook in een overgangsfase. Er wordt gesleuteld aan het curriculum, aan het examenstelsel, aan het docentenkorps, enzovoort.

De talenstudie wordt er aangeboden als onderdeel van een vakopleiding. De studenten halen er een bachelor in pedagogie, vertalen-tolken, internationale betrekkingen, journalistiek of toerisme. Voor de duur van hun studie (vier jaar) kiezen ze een hoofdtal en een bijtaal.

In het kort

Studie

In 2002 zijn de studenten van het eerste uur afgestudeerd.

Vijf studenten hebben het Certificaat Nederlands als Vreemde Taal Basiskennis gehaald en zeven het Deelcertificaat Uitgebreide Kennis.

In de voorbije drie jaren hebben de Nederlandse en de Vlaamse overheid elf studenten een beurs toegezegd voor de zomercursussen van de Nederlandse Taalunie in Zeist, Gent en Hasselt-Diepenbeek.

In 2002 konden twee studenten dankzij een beurs van het James Boswell Instituut aan de Universiteit van Utrecht een zomercursus voor gevorderden volgen.

Sinds september 2002 studeren er twee studenten een jaar lang in Nederland. Nino Arveladze heeft een Huygens-beurs gekregen om Dutch Studies aan de Universiteit van Leiden te studeren en Natia Pkhaladze om een opleiding lexicografie te volgen aan de Vrije Universiteit in Amsterdam.

Davit Gholijashvili, vorig jaar afgestudeerd, heeft zich ontpopt tot hofvertaler aan het Docentschap Nederlands Tbilisi. Hij werkt nu aan de eerste Georgische vertaling van een Nederlandse roman, 'Figuranten' van Arnon Grunberg. Prof. dr. Ton Naaijken van de Universiteit van Utrecht heeft Davit welkom geheten om zijn studie aan de afdeling Literair Vertalen verder te zetten.

Projecten

Bezoek ontvangen is overal ter wereld en telkens weer een belevenis. Er valt altijd wel iets te vertellen,

je bent benieuwd naar hoe de ander het maakt, je laat je als gast eens lekker verwennen of als gastvrouw of -heer laat je graag zien wat je allemaal 'in huis' hebt. In Georgië is gastvrijheid zelfs legendarisch. Volgens een oud gezegde komt een gast ook nooit zomaar uit de lucht gevallen, maar is die door God gezonden. En als de gast dan ook nog een gelauwerde dichter uit verre streken blijkt te zijn, kan de vreugde niet op: de voorbije drie jaar kregen we Miriam Van hee, Stefaan van den Bremt, Arthur Japin en Arnon Grunberg op bezoek.

Miriam Van hee en Stefaan van den Bremt
in Rkoni, Georgië, mei 2001

In mei 2002 organiseerden we voor het eerst het festival olla vogala dat een link legt tussen Georgië en de Lage Landen. Het festival bestond uit drie luiken: een filmretrospectief van Johan van der Keuken (NL), een tentoonstelling met Georgische hedendaagse kunst n.a.v. de Nederlandse vertaling van een Georgisch boek en het bezoek van Arnon Grunberg (NL).

Rond Koninginnedag 2003 komt Joke van Leeuwen, de veelbekroonde Nederlandse kinderschrijfster, naar Tbilisi om er de presentatie van de Georgische vertaling van haar boek Iep! bij te wonen. In een volgende

nieuwsbrief brengen we zeker verslag uit over haar bezoek en over de reacties op haar boek. De theatermaker David Sakhvarelidze zal van de Georgische Iep! een familievoorstelling op de planken brengen.

De tweede editie van het festival olla vogala zal plaatsvinden in de herfst van 2003. Op het programma staan het bezoek van Stefan Hertmans, een dubbel filmretrospectief van Alex van Warmerdam (NL) en Alexander Rekhviashvili (GEO) en een tentoonstelling met hedendaagse Vlaamse en Nederlandse fotografie uit het Museum voor Fotografie Antwerpen.

In het najaar van 2003 verschijnt de Nederlandse vertaling van de Georgische verhalenbundel 'Vano en Niko' van Erlom Akhvlediani bij Uitgeverij Voetnoot (Amsterdam).

Olla vogala 3: de derde editie van het festival is gepland in de lente van 2004. Dan wordt het vijfjarig bestaan van het docentschap Nederlands gevierd. Gerrit Komrij heeft al toegezegd om het jubileum in Tbilisi bij te wonen.

Uitbreiding DNT

Voorlopig is het DNT een eenvrouwszaak. Voor de continuïteit en verscheidenheid van het onderwijsprogramma is er behoefte aan meer docenten.

Groepswork vergroot het werkveld van het docentschap; met zijn tweeën of zijn drieën kunnen er projecten worden uitgewerkt die de kwaliteit

van het onderwijs Nederlands bevorderen. Denk maar aan het uitgeven van een woordenboek Nederlands-Georgisch, het opmaken van een bibliotheekcatalogus, fondsenwerving, het uitnodigen van gastdocenten en -schrijvers, het opzetten van uitwisselingsprojecten.

Om het tekort aan docenten op te vangen, nodigt het DNT Vlaamse en Nederlandse stagiaires uit. In 2001 versterkte Nina Tchkhedze het docentschap, een Georgisch-Nederlandse stagiaire van de Universiteit van Groningen (Slavistiek, Midden-Oost-Europakunde). In 2002 nam Merlijn de Smit, een Groningse taalwetenschapper, het roer over.

Stagiaires krijgen de kans leservaring op te doen in een volstrekt andere omgeving: lesgeven aan een buitenlandse, en dan ook nog Georgische (postsovjet)universiteit, blijft avontuurlijk.

Nu de studenten van het eerste uur zijn afgestudeerd, komen Georgische docenten Nederlands ook in aanmerking. Door het aantrekken van docenten streeft het docentschap in Tbilisi ernaar het aanbod uit te breiden en te verrijken.

Bibliotheek

Het DNT beschikt over een 'eerste-hulp-bib'. Er zijn wat woordenboeken, romans, dichtbundels, een paar planken cultuurkunde, cd's en video's. Maar er ontbreekt nog heel wat om van een volwaardige bibliotheek neerlandistiek te kunnen spreken.

De uitbreiding van de bibliotheek is een van de belangrijkste doeleinden van het docentschap. In Georgië is er een algemeen tekort aan informatie.

De meeste bibliotheken zijn verouderd en lezersonvriendelijk. Goede boekhandels met een breed en vernieuwend aanbod zijn er nog veel te weinig.

Hier en daar ontstaan er eilandjes: de Franse ambassade heeft het 'Centre Dumas' opgericht met een prachtige bibliotheek en videotheek. Het Georgische kunstencentrum maf_Media Art Farm (het vroegere Caucasian Center for Cultural Development) heeft een bibliotheek geopend voor hedendaagse kunst, fotografie, architectuur en nieuwe media. Aan de TULC heeft de Oostenrijkse ambassade de 'Oesterreich-Bibliothek' gevestigd.

Het docentschap Nederlands sluit zich met zijn bibliotheek bij hen aan. Er is een hoek voorzien voor boeken over de Nederlandse taal en cultuur en vertalingen voor lezers die het Nederlands niet machtig zijn, maar wel het Russisch, Frans, Engels of Duits.

LINK: de projectenmachine

Zoals de benaming het zelf zegt, is de studie van de Nederlandse taal en cultuur veel meer dan alleen maar taalverwerving. Studenten leren Nederlands omdat ze er iets mee willen bereiken. Wat dat 'iets' dan wel mag zijn, vult iedereen op zijn eigen manier in. Maar een ding staat vast: als je Nederlands studeert, gaat er een nieuwe wereld voor je open.

Niet alleen studenten krijgen er niet genoeg van nieuwe aspecten van de Nederlandse taal en cultuur te leren kennen. Ook buiten de muren van de universiteit leeft er in Georgië

grote belangstelling voor de Lage Landen. Voor de uitvoering van projecten voor het brede publiek hebben we de stichting LINK_Centrum voor taal en cultuur Tbilisi in het leven geroepen.

LINK vormt een platform waar vernieuwende projecten op het vlak van taal en cultuur kunnen gisten.

Om de hoofddoelstellingen scherp te stellen, de volgende opsomming:

- werkgelegenheid voor jongeren en andere mensen
- meer evenementen voor het brede publiek
- cursus Nederlands voor volwassenen
- uitgeverij LINK: geplande uitgaven 2003: 'Iep!' van Joke van Leeuwen, 'Figuranten' van Arnon Grunberg, werk van Stefan Hertmans
- festival NL+VL+GEO_olla vogala
- programma voor gastdocenten en -schrijvers

Van harte dank

In deze eerste nieuwsbrief wil ik van de gelegenheid gebruik maken om iedereen die onze projecten steunt, van harte te danken.

- Jacqueline Balteau, Nederlandse Taalunie
- Harry Molenaar, ambassadeur Nederland in Tbilisi
- Alice van Kalsbeek, Steunpunt Nederlands als Vreemde Taal
- Prof. Herbert Van Uffelen, Nederlandistiek Universität Wien
- Marja Kristel, IVN
- Jan van Bommel, Nuffic
- Prof. dr. Willy Martin, CLVV
- Prof. dr. P.G.J. Van Sterkenburg, INL
- Tamuna Jghenti, Chikobava Institute of Linguistics en TULC
- Afdeling Kaukasiologie, Universiteit Leiden
- Prof. dr. Dirk de Geest, KUL
- Prof. dr. Ludo Beheydt, UCL en Universiteit Leiden
- Prof. dr. Ton Naaijken, UU
- Prof. dr. Theissen, ULG
- Prof. dr. Hilgsmann, UCL
- Paul Claes
- Bea Koetsier, Universiteit Leiden
- Maria Vlaar, NLPVF
- Els Steegmans, Vlaams Fonds voor de Letteren

In de loop van de voorbije drie jaar heeft het docentschap Nederlands in Tbilisi alles in het werk gesteld om met Georgische, Nederlandse en Vlaamse partners samen te werken.

Het jonge docentschap in Tbilisi heeft veel te danken aan de raad die het inwint bij deskundigen en collega's:

- Prof. dr. Juri Mosidze, rector TULC

Trouwe partners zijn:

Ilya Chavchavadze Tbilisi State University of Language and Culture

Nederlandse Taalunie, Den Haag

Ambassade van het Koninkrijk der Nederlanden, Tbilisi

Georgian Glass and Mineral Water (producent van het legendarische Georgische bronwater Borjomi met Nederlandse 'prik')

Orde van den Prince, België

Algemeen-Nederlands Verbond, Den Haag

Nationaal Fotorestauratie Atelier, Rotterdam

Tbilisi History Museum/Carvasla

Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde, Gent

Vlaams Fonds voor de Letteren, Antwerpen

James Boswell Instituut, Universiteit van Utrecht

Nederlands Literair Produktie- en Vertalingenfonds, Amsterdam

Nederlands Ministerie van Buitenlandse Zaken, Den Haag

Fonds voor de Letteren Nederland, Amsterdam

Vlaamse Gemeenschap, Brussel

Katholieke Vlaamse Hogeschool, Antwerpen

Coördinator conversatieclub Nederlands 2002-2003: Debbie Vissenberg (ervaren docent Nederlands, echtgenote van eerste secretaris Nederlandse ambassade)

Literaire bijlage Georgische kwaliteitskrant '24 saati'

maf_Media Art Farm (het vroegere Caucasian Center for Cultural Development)

Kaukasisch Huis, Tbilisi

Elk jaar streeft het DNT ernaar het gebrek aan middelen aan de gastuniversiteit te overwinnen door een oproep te doen boeken, video's en ander materiaal te schenken.

schenken voor de mediatheek:

Davidfonds
Uitgeverij Voetnoot
Uitgeverij P
Kritak
Mercatorfonds
Uitgeverij Van Halewijck
Van Dale Lexicografie
Standaard Uitgeverij en Manteau
Singel Uitgeverijen Antwerpen
Uitgeverij De Geus
Uitgeverij Nijgh en Van Ditmar
Uitgeverij Boom
Lannoo Uitgeverij
Ministerie van Buitenlandse Zaken, Den Haag
Querido
Spectrum Uitgeverij
Sdu

Knack
Vrij Nederland
Stichting Ons Erfdeel
Kruispunt

Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde
PoëzieCentrum
Nationaal Fonds voor de Letterkunde
Hessenhuis Antwerpen
Etnografisch Museum Antwerpen
Vriendenkring Anton van Wilderode
Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen
Letterkundig Museum Den Haag
Universiteitsbibliotheek Groningen

Harry Molenaar, ambassadeur van Nederland, en de studenten vieren in Tbilisi het huwelijk van de kroonprins.

MUHKA, Museum van Hedendaagse Kunst Antwerpen
Nederlands Literair Produktie- en Vertalingenfonds
Mertens Instituut

Wie ons wil steunen of meer wil weten over onze projecten kan altijd bij ons terecht. Op verzoek kunt u een steunformulier en steunbewijs voor de fiscus ontvangen.

Bezoekadres:

Ilya Chavchavadze Tbilisi State University of Language and Culture
Docentschap Nederlands Tbilisi (begane grond, kamer 101)
45 Ilya Chavchavadze Avenue
380062 Tbilisi
Georgia

Postadres:

9 Zaldastanishvili St.
380008 Tbilisi
Georgia

e-mail:
ingrid.degraeve@lycos.com
website TULC:
www.lingua.edu.ge

Colofon

verantwoordelijk uitgever/auteur:
Ingrid Degraeve
vertaler Georgisch:
Davit Gholijashvili
redactie Georgisch:
Tamuna Jghenti
ontwerp/zetwerk:
Goga Demetrashvili
©2003